

تیم منتخب جامانده‌های فوتبال ایران پشت خاکریز جام جهانی

حمیدرضا عرب

روزنامه نگار

از سال ۱۹۷۸ که ایران برای اولین بار در جام جهانی حضور یافت تا ۲۰ سال بعد از آن که با حضور در جام جهانی ۱۹۹۸ طلسم سال‌ها دوری شکست، بسیاری از استعداد‌های فوتبال ایران از رسیدن به این تورنمنت بزرگ بازماندند. مسائلی همچون تغییرات سیاسی در داخل ایران و جنگ تحمیلی نقشی انکارناپذیر در پرپر شدن رویای فوتبالیست‌های آن زمان داشت. بعد از سال ۱۹۹۸ نیز که تیم ملی به این فراخ پایان داد تیم ملی در دوره مربیگری بلاژویچ و قطبی و دایی از رسیدن به جام‌های جهانی ۲۰۰۲ و ۲۰۱۰ محروم ماند که در این ایام نیز برخی از چهره‌های فوتبال ایران که می‌توانستند در جام جهانی حضور یابند، از رسیدن به آرزوی خود بازماندند. علاوه بر آن مصدومیت‌ها و برخی حواشی در دوری چهره‌های ماندگار فوتبال ایران از جام جهانی نقش ایفا کرد. آنچه در ذیل می‌بینید تیم منتخب از جامانده‌های فوتبال ایرانند اما به این اساسی می‌شود نام‌هایی همچون هادی عقیلی، حمید درخشان، مهدی فتونی‌زاده، شاهرخ بیانی، مجتبی جباری، محمدنوازی، مهدی هاشمی‌نسب، صمدمرفاوی و حتی ایمان معیلی را هم افزود. چهره‌هایی که در زمانه خود جزو بهترین‌ها بودند اما هرگز جام جهانی را تجربه نکردند.

مهدی رحمتی ۷۷ بازی ملی

میان دروازه‌بان‌های تاریخ فوتبال ایران که طعم جام جهانی را نچشیدند مهدی رحمتی با ۷۷ بازی ملی چهره برجسته‌ای محسوب می‌شود؛ دروازه‌بانی که به دلیل موضع‌گیری تند علیه کارلوس کی‌روش از رفتن به جام جهانی ۲۰۱۴ محروم شد. شاید اگر رحمتی در آن برهه سیاست سکوت را در پیش می‌گرفت و با کی‌روش وارد جنگ نمی‌شد، به مرد اول ایران در جام جهانی برزیل تبدیل می‌شد اما استراتژی نامناسب او را از رسیدن به جام جهانی محروم کرد. رحمتی در دوران حضورش در تیم ملی موفق به ثبت ۳۵ کلین شیت شد تا در کنار احمدرضا عابدزاده به یکی از بزرگ‌ترین دروازه‌بان‌های تاریخ فوتبال ایران بدل گردد.

محمد پنجعلی ۴۵ بازی ملی

هادی عقیلی با نزدیک به ۷۰ بازی ملی نیز یکی از گزینه‌های جدی حضور در تیم منتخب جامانده‌های جام جهانی فوتبال بود اما پیشینه محمدپنجعلی با وجود انجام بازی ملی کمتر سبب شد او جلوتر از دیگر گزینه‌ها در این تیم قرار بگیرد. پنجعلی بیشتر به خاطر آرامشی که در قلب دفاع داشت و همچنین بازی از سنین

پایین در سطح ملی در فوتبال ایران به یک چهره بی نظیر تبدیل شده است. او البته در جام جهانی ۱۹۷۸ نیز حضور داشت و از روی سکو این رقابت را دنبال کرد اما به هر حال در ادامه فوتبالش هرگز نتوانست بازی در این سطح را تجربه کند تا طعم تلخ بازی نکردن در جام جهانی برپیشانی او بنشیند.

رضا حسن زاده ۲۴ بازی ملی

از رضا حسن زاده همان سم خادراستقلالی که با آن اندام تنومند در قلب خط دفاعی تیم ملی همه را به وجد می‌آورد خاطرات پربراری در سطح تیم ملی باقی نمانده است. او نیز فقط ۲۴ بار پیراهن تیم ملی را به تن کرد اما در همین اندک زمانی که عضو تیم ملی بود موفق شد نمایشی تحسین برانگیز را به اجراء بگذارد، به طوری که جلوتر از گزینه‌هایی مانند مهدی هاشمی‌نسب در ترکیب تیم منتخب جامانده‌های فوتبال ایران از جام جهانی قرار بگیرد. حسن زاده در دوران اوج حقیقتاً بازیکن استواری در خط دفاع بود و قابلیت بازی در خط میانی را هم داشت.

ابراهیم آشتیانی ۳۵ بازی ملی

برای این پست محمدنوازی با ۵۹ بازی ملی نیز گزینه بود اما در نهایت ابراهیم آشتیانی از تحریریه ایران ورزشی امتیاز بیشتری گرفت تا او به عنوان مدافع راست تیم رویایی جامانده‌های جام جهانی در ترکیب قرار بگیرد. آشتیانی در دوران اوج مدافع راست بی نظیری بود. با استایلی فراموش نشدنی. او در این جناح هم گل می‌زد و هم گل می‌ساخت و هم مدافعی مستحکم بود. آشتیانی برای فوتبال ایران یک چهره فراموش نشدنی است و او نیز به دلایلی نتوانست بازی‌های ملی آن چنانی را تجربه کند.

مجتبی محرمی ۳۷ بازی ملی

آن تندخویی‌های ادامه‌دار فرصت‌های بزرگی را از مجتبی محرمی گرفت تا به عنوان یکی از تکنیکی‌ترین مدافعان تاریخ فوتبال ایران از منظر ثبت تعداد بازی ملی به شدت ضرر کند. گرچه مسائل سیاسی آن روزها در سرنوشت بازیکنانی همچون او تأثیرگذار بود تا از حضور در جام جهانی محروم شوند اما محرمی در دوران اوج فوتبالش یکی از بی‌بدیل‌ترین بازیکنان فوتبال ایران به حساب می‌آمد. شاید اگر آقا مجتبی در این ایام به فوتبال حرفه‌ای مشغول بود، بی‌هیچ رقیبی به مرد اول کارلوس کی‌روش در جناح چپ تیم ملی تبدیل

می‌شد. محرمی گاهی در جناح چپ خط دفاع و گاهی نیز در قلب دفاع، باتکنیک ناب خود مهاجمان حریف را گیج و سردرگم می‌کرد.

سیروس قایقران ۴۳ بازی ملی

نسل به نسل که کتاب تاریخ فوتبال ایران را ورق می‌زنی به چهره‌های بزرگی برمی‌خوری که با وجود شایستگی‌های فراوان در جام جهانی دیده نشدند. یکی از نام‌های بزرگ سیروس قایقران است. مردی که همواره با آن گل تاریخی به کره جنوبی در ذهن تداعی می‌شود. سیروس جزو نخستین بازیکنان تاریخ فوتبال ایران است که نوع متفاوتی از یک هافبک دفاعی را به معرض دید تماشاگران گذاشت. ۴۳ بازی ملی و به ثمر رساندن ۶ گل در ایامی که بازی‌های ملی آن چنانی هم برگزار نمی‌شد استمرار آقا سیروس را در دوران حضورش در تیم ملی فوتبال ایران به رخ می‌کشد. اگر قایقران در جوانی به کام مرگ نمی‌رفت، به خاطر آن چهره کاریزماتیک شاید به یک مربی بزرگ هم تبدیل می‌شد.

مجید نامجو مطلق ۴۴ بازی ملی

تکنیک ناب آقا مجید را هر نوجوانی در دهه شصت و هفتاد می‌دید دوست داشت فوتبالیست شود. مطلق با آن ظاهر آراسته و تکنیک منحصر به فرد به الگویی برای جوان‌های زمانه اوج خود تبدیل شده بود. این چهره به یادماندنی و دوست داشتنی اما با وجود ۴۴ بازی ملی در تیم ملی ایران پشت خاکریز جام جهانی فوتبال ماند. مطلق حتی در سال‌های پایانی دوران فوتبال خود نیز به سبب تأثیرگذاری‌اش موفق شد در صعود ایران به جام جهانی ۹۸ نقش ایفا کند اما هرگز به این تورنمنت بزرگ نرسید تا در کارنامه پر بار دوران فوتبالش حضور در جام جهانی به یادگار نماند.

ناصر محمدخانی ۲۷ بازی ملی

گرچه ناصر محمد خانی تعداد بازی‌های کمتری در قیاس با برخی بازیکنان عصر حاضر دارد که می‌توانستند در این تیم قرار بگیرد؛ برای مثال مجتبی جباری که از نابغه‌های دوران خود است اما تکنیک ناب آقا ناصر به حدی چشم نواز بود که همچنان به عنوان یکی از نواد تاریخ فوتبال ایران از او یاد می‌شود. محمدخانی شاید اگر به دوران جنگ تحمیلی بر نمی‌خورد تبدیل به یکی از ماندگارترین چهره‌های تاریخ فوتبال ایران از نظر تعداد بازی هم می‌شد اما به هر حال کارنامه او با ۲۷ بازی ملی به پایان رسید و هیچ‌گاه نتوانست به آنچه

در سطح ملی استحقاقش را داشت برسد و دست کم یک جام جهانی را تجربه کند.

فرشاد پیوس ۳۸ بازی ملی

صدای فرشاد آقای گل، فرشاد آقای گل تا مدت‌ها در استادیوم‌های ایران شنیده می‌شد. حتی در آن دوران که پیوس کفش‌ها را در سطح ملی آویخت و دیگر در این سطح دیده نشد. او نیز یکی از غایبان بزرگ فوتبال ایران در جام جهانی است و به دلایلی که برهنگان روشن است نتوانست بازی در عالی‌ترین سطح فوتبال جهان را تجربه کند. پیوس در دوران حضورش در تیم ملی ایران موفق شد ۳۸ بار با پیراهن تیم ملی به میدان برود و ۱۸ گل رسمی را نیز به ثمر برساند. فرشاد به طور متوسط در هر دو بازی یک بار موفق به گلزنی می‌شد.

علیرضا نیکبخت واحدی ۷۳ بازی ملی

جنگ‌جالی‌ترین چهره تاریخ فوتبال ایران که با آن همه توانایی و اثرگذاری در جام جهانی دیده نشد. علیرضا نیکبخت واحدی است. او به همراه نسل طلایی تیم جام جهانی ۲۰۰۲ (کره و ژاپن) از رسیدن به این جام بازماند و با وجود شایستگی‌های بسیار نتوانست به آن تورنمنت برسد. نیکبخت چهار سال بعد به همراه نسل دیگر از فوتبال ایران نتوانست جواز صعود به جام جهانی ۲۰۰۶ آلمان را بگیرد اما مصدومیت در نزدیکی‌های شروع جام او را از فهرست کنار زد. نیکبخت با این حال بعد از جام جهانی آلمان نیز بارها به تیم ملی دعوت شد اما حذف در مرحله انتخابی باعث شد او برای همیشه طعم شیرین بازی در جام جهانی را نچشد. نیکبخت با ۷۳ بازی ملی و ۱۱ گل زده چهره‌ای درخشان در میان جامانده‌ها است.

فرهاد مجیدی ۴۵ بازی ملی

از سال ۱۹۹۸ که تیم ملی بعد از ۲۰ سال به جام جهانی رفت، فرهاد مجیدی همواره در تیم ملی حضور داشت و حتی در بازی‌های انتخابی تیم ملی نیز شرکت کرد و گل‌های ارزشمندی برای تیم ملی به ثمر رساند. مجیدی بعد از آن تورنمنت نیز به دفعات در اردوی تیم ملی دیده شد اما او نیز هیچ‌گاه نتوانست بازی در جام جهانی فوتبال را تجربه کند. مجیدی حتی پیش از جام جهانی ۲۰۱۴ برزیل نیز در فهرست کی‌روش قرار گرفت اما در اقدامی حیرت‌آور با دنیای ملی خداحافظی کرد تا جوان‌های فوتبال ایران فرصت بازی در جام جهانی را به دست آورند.